

Verklarende woordenlijsten voor WMO/het sociale domein

versie: 10-04-2013

Naast het **WMO-WOORDENBOEK voor Wmo-raden**, dat u op pagina 2 aantreft, is dit tevens een goed overzicht van woordenlijsten die betrekking hebben op de WMO, GGZ, Verstandelijk gehandicaptensector en de Jeugdzorg. In deze PDF kunt u makkelijk zoeken naar specifieke woorden door het bestand op te slaan op uw computer en het vervolgens te openen in uw PDF reader. Gebruik de zoekfunctie van de PDF reader.

Dit overzicht is een verbreding van het onderstaande woordenboek van de Koepel Wmo-raden. Doel van dit overzicht is om voor u de belangrijke bronnen van begrippen WMO/sociale domein op een rij te zetten, zodat u een definitie of betekenis van een begrip kunt opzoeken. De komende periode past de Koepel deze lijst aan zodat alle begrippen in relatie tot de transities tot uw beschikking staan. Uw tips en suggesties zijn vanzelfsprekend van harte welkom.

Algemene woordenlijsten

Woordenboek WMO Koepel

<http://www.koepelwморaden.nl/assets/Uploads/PDF-Files/Woordenboek-Wmo-versie-juli-2010.pdf>

Methoden en begrippen 'gezondheid en welzijn' van het Centraal Bureau van Statistiek

<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/gezondheid-welzijn/methoden/begrippen/default.htm>

Thesaurus Zorg en Welzijn, met een algemeen abstract overzicht van terminologie en synoniemen voor het sociale domein

<http://www.thesauruszorgenwelzijn.nl/Wmo.htm>

Begeleiding WMO

Begrippenboek van het transitiebureau Begeleiding van de VNG en VWS, specifiek over de functie 'Begeleiding in de AWBZ'.

<http://www.vng.nl/onderwerpenindex/maatschappelijke-ondersteuning/van-awbz-naar-wmo/publicaties/begrippenboek-begeleiding-in-de-awbz>

VG

KLIKipedia, de verklarende woordenlijst voor de verstandelijk gehandicaptenzorg, met brede relevantie
<http://www.klik.org/klikipedia/wmo.html>

PGB

Verklarende woordenlijst van Per Saldo voor budgethouders PGB
http://www.pgb.nl/per_saldo/up1/ZyynlndII_Afkorting_en_begrippen.pdf

Jeugd

Verklarende lijst voor de gebruikte termen in de Jeugdzorg
www.noord-holland.nl/web/file?uuid=2f71c704-5d78-4558-b859-e1c152aeff2c&owner=c367349e-f4cc-4462-9f0f-1c1a254434e0

Verklarende lijst voor woorden in relatie tot pleegzorg
<https://www.pleegzorg.nl/voor-pleegouders/woordenboek/>

Er worden heel veel moeilijke woorden gebruikt in de jeugdzorg. Wil je weten wat dat moeilijke woord of die moeilijke afkorting betekent? Dan kun je het hier opzoeken. <http://www.lcfj.nl/wat-betekent>

GGZ

Woordenboek GGZ, met termen voor de psychiatrie en verslavingszorg
www.ggznederland.nl/informatiebeleid/woordenboek-ggz-v2.pdf
http://www.dbconderhoud.nl/index.php?option=com_glossary&letter=C&id=18

WMO-WOORDENBOEK voor Wmo-raden

A

Alfahulp

Hulp bij het huishouden. Maximaal twaalf uur per week, verdeeld over twee dagen. Een thuiszorginstelling regelt de alfahulp. De cliënt betaalt de alfahulp.

Algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL)

Dagelijkse dingen zoals eten, wassen, naar het toilet gaan en boodschappen doen. Mensen met een beperking hebben soms hulp of hulpmiddelen nodig bij deze dagelijkse dingen.

Ambulante hulp/dienstverlening

Een vorm van behandeling en begeleiding waarbij iemand niet wordt opgenomen in een instelling. Ambulante hulp kan plaatsvinden bij de cliënt thuis of bij een hulpverlenende organisatie.

AWBZ

De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is een volksverzekering voor ziektekostenrisico's. Iedereen die in Nederland woont of werkt is ervoor verzekerd en heeft recht op vergoeding van de AWBZ-zorg. De AWBZ dekt zware geneeskundige risico's die niet onder de zorgverzekeringen vallen. Het gaat om medische kosten die door vrijwel niemand op te brengen zijn. Op grond van de AWBZ krijgen personen bijzondere ziektekosten vergoed (zoals langdurige zorg thuis of opname in een verpleeghuis of gehandicapteninstelling). De huishoudelijke verzorging is per 1 januari 2007 overgegaan uit de AWBZ naar de Wmo.

AWBZ-instelling

Een zorginstelling waar de zorg en het verblijf wordt vergoed via de AWBZ. Bijvoorbeeld een verzorgingshuis, een verpleeghuis, een instelling voor gehandicapten, een Regionale Instelling voor Beschermende Woonvormen (RIBW) of Het Dorp in Arnhem.

AWBZ-zorg

Zorg die via de AWBZ wordt vergoed. Zie ook persoonsgebonden budget (PGB) en zorg in natura (ZIN).

Aanleunwoningen

Ouderenwoningen die in de directe omgeving van een verzorgingshuis zijn gesitueerd, zodat de bewoners gebruik kunnen maken van de voorzieningen.

Aanvullende (verpleeghuis-)zorg

Verpleeghuiszorg die buiten het verpleeghuis wordt geboden, zowel aan mensen thuis als aan mensen in een verzorgingshuis. Ook wel extramurale verpleeghuiszorg genoemd.

Alarmopvolging

Alarmsysteem op het lichaam of in de woning dat in geval van nood kan worden geactiveerd, zodat er een hulpverlener of mantelzorger komt (alarmopvolging). Bedoeld om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. Ook wel personenalarmering of personenalarmeringssysteem (PAS) genoemd.

Alfahulp

Beperkte vorm van huishoudelijke verzorging (maximaal twaalf uur per week verdeeld over twee dagen) waarbij de cliënt de werkgever is van de alfahulp en een thuiszorginstelling de bemiddeling verzorgt.

Ambulante hulp/dienstverlening

Zorg die voornamelijk verleend wordt op afgesproken tijden waarbij de cliënten vanuit de eigen woon- en werk omgeving naar de hulpverlener toekomen, of waarbij de hulpverlener de cliënt in diens omgeving bezoekt.

AWBZ-functies

Zorgfuncties waar vanuit de AWBZ aanspraak op gemaakt kan worden. Het gaat om de functies huishoudelijke verzorging, persoonlijke verzorging, verpleging, ondersteunende begeleiding, activerende begeleiding, verblijf en behandeling. Indicatiestelling voor deze functies wordt uitgevoerd door het CIZ.

AWBZ-instelling

Zorginstelling waar zorg en eventueel verblijf worden vergoed via de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten.

AWBZ-zorg

Zorg die krachtens de AWBZ wordt vergoed. Zie ook persoonsgebonden budget en zorg in natura.

AWBZ-pakketmaatregelen

Op 1 januari 2009 zijn de AWBZ pakketmaatregelen ingevoerd. De maatregelen hebben tot gevolg dat mensen met een lichte beperking niet langer begeleiding vanuit de AWBZ krijgen maar een beroep moeten doen op hun eigen netwerk c.q. op andere publieke domeinen.

Activerende begeleiding en ondersteunende begeleiding

Anders dan bij ondersteunende begeleiding kijkt men bij activerende begeleiding niet naar wat iemand nog kan, maar men probeert iemand te leren leven met zijn of haar ziekte of handicap. Activerende begeleiding is gericht op de gevolgen van een aandoening. De functie ondersteunende begeleiding is erop gericht de zelfredzaamheid van iemand te handhaven, iemand te helpen bij de integratie in de samenleving en een sociaal isolement te voorkomen.

B

Beroepschrift

Een brief waarin belanghebbende het niet eens is met besluit op het bezwaarschrift. Deze dient binnen zes weken na de dag van verzending te worden verstuurd. Voor het instellen van beroep dient belanghebbende griffierecht te betalen.

Bezwaarschrift

Een brief waarin belanghebbende het niet eens is met het besluit. De besluiten kunnen gaan over subsidies, vergunningen enz. Het bezwaarschrift dient binnen zes weken na dagtekening van het genomen besluit te worden verstuurd.

Benchmark

Benchmarking is het vergelijken van organisaties (bv. gemeenten). Voor deze vergelijking hebben de benchmarkdeelnemers een vragenlijst ingevuld. Deze vragen bevatten zowel kwalitatieve (beleidskeuze, organisatie en uitvoering) als kwantitatieve(aantallen en uitgaven) gegevens.

Bijzondere bijstand

Iedereen vanaf 21 jaar met een inkomen rond of onder het minimum en zonder noemenswaardig eigen vermogen kan een beroep doen op Bijzondere bijstand voor een vergoeding van kosten die niet op andere wijze worden vergoed, bijvoorbeeld extra stookkosten of kosten van kledingslijtage door rolstoelgebruik. Ieder verzoek wordt door de gemeente individueel beoordeeld.

Buitengewone uitgavenregeling

Onder buitengewone uitgaven vallen onder andere ziektekosten, die u niet op een andere manier worden vergoed. Deze kosten kunt u bij het invullen van uw belastingformulier aftrekken als buitengewone uitgaven. Vanaf 1 januari 2009 is de Wet tegemoetkoming

Bureau Jeugdzorg

Bureau Jeugdzorg is de toegangspoort voor de gehele jeugdzorg. Dit betekent dat medewerkers van Bureau Jeugdzorg elk verzoek om hulp beoordelen en vervolgens vaststellen welke zorg nodig is. Ze begeleiden kinderen, jongeren en ouders, of verwijzen door.

Basispakket zorgverzekering

Welke zorg door het basispakket gedekt wordt, is opgenomen in de Zorgverzekeringswet (Zvw). Het basispakket geeft recht op noodzakelijke zorg, bijvoorbeeld genees- en hulpmiddelen en zorg door huisarts of specialist. De precieze invulling vindt u in de polis van uw zorgverzekering.

Beschikking

Besluit van een administratief orgaan, meestal van de overheid, gericht op een persoon of rechtspersoon. Wordt ook gebruikt voor besluiten van het zorgkantoor.

BOPZ

Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen. Regelt opname en rechtspositie van mensen die tegen hun wil worden opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, een psychiatrische afdeling van een algemeen ziekenhuis, een instelling voor verstandelijk gehandicapten of psychogeriatrisch verpleeghuis

Basispakket collectieve Voorzieningen

Met algemene basisvoorzieningen in de gemeente op de terreinen van welzijn, openbaar vervoer en zorg worden mensen in staat gesteld zelfstandig te functioneren en aan de samenleving deel te nemen

Beleidsplan maatschappelijke ondersteuning

De gemeenteraad stelt telkens voor een periode van ten hoogste vier jaren een of meer plannen vast, die richting geven aan de door het gemeentebestuur te nemen beslissingen betreffende maatschappelijke ondersteuning. Het plan bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren beleid, de gemeentelijke doelstellingen, de wijze van uitvoering van het samenhangend beleid, de resultaten die de gemeente wil behalen, de maatregelen die zich richten op de keuzevrijheid en de wijze van onderzoek naar de behoeften van kleine doelgroepen.

CAK (Centraal Administratie Kantoor)

Het CAK berekent en incasseert de eigen bijdragen voor Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en de Wmo en is verantwoordelijk voor het betalen van de AWBZ-instellingen. Ook verzorgt het CAK het uitbetalen van de Compensatie eigen risico in de zorgverzekeringswet. Het CAK voert ook een aantal taken uit ten behoeve van de Wtgc, de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten.

CIZ

Iedereen die aanspraak wil maken op voorzieningen uit de AWBZ, zoals persoonlijke verzorging of verpleging, kan een aanvraag indienen bij het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Het CIZ (voorheen RIO) stelt vast welke zorg nodig is, voor hoe lang en om welk soort zorg het gaat.

Compensatie eigen risico

Verzekerden met langdurige zorgkosten krijgen een vergoeding voor het verplicht eigen risico.

Compensatiebeginsel

Voor de compensatie van de beperkingen die mensen ondervinden in hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie kent de gemeente voorzieningen toe. De definitie is: "Tijdelijke zorgplicht is vervangen door permanent compensatiebeginsel op enkele specifieke terreinen. Voor mensen met een beperking is de gemeente verplicht beperkingen te compenseren met maatschappelijke ondersteuning die hen in staat stellen:

- a) een huishouden te voeren
- b) zich te verplaatsen in en om de woning
- c) zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel
- d) medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Aan de andere kant moet ook rekening worden gehouden met de capaciteit van de aanvrager om de nodige maatregelen zelf te betalen." Uitgangspunt is dat de voorzieningen doeltreffend, doelmatig en afgestemd zijn op de specifieke situatie van de cliënt.

CAK-BZ

Centraal Administratie Kantoor Bijzondere Zorgkosten. Int de eigen bijdrage voor ontvangen zorg. Verantwoordelijk voor administratie, registratie en financiering van AWBZ-zorg.

CBB

Cliënten Belangen Bureau. Algemene noemer voor regionale organisatie of combinatie van organisaties die de belangen behartigt van en/of informatie en ondersteuning biedt aan cliënten in de geestelijke gezondheidszorg. Heeft in verschillende regio's verschillende benamingen zoals Steunpunt GGZ of Platform GGZ.

Civil society

Wij verstaan onder civil society het zelforganiserend vermogen van het maatschappelijke veld: de samenleving in al haar facetten en onderdelen. Dit geldt niet alleen voor de huidige bevolking, maar ook voor alle nieuwkomers. Het streven is er niet op gericht om de eigen identiteit koste wat kost te behouden en af te schermen, maar de identiteit open te stellen en in te zetten om nieuwe ontwikkelingen aan te kunnen.

De invulling van dit begrip – civil society - geeft inhoud aan de verzorgingsstaat "nieuwe stijl".

De civil society wordt vormgegeven door de sociale en culturele infrastructuur (de sociale pijler van de stad) zoals is gedefinieerd in de sociale visie: "De sociale en culturele infrastructuur (sociale pijler) is het geheel van mensen, organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden kunnen leven, dat de mensen kunnen participeren in de samenleving en dat die samenleving een eigen krachtige identiteit op basis van kwaliteit in stand houdt en continu vernieuwt.

CIZ

Centrum Indicatiestelling Zorg. Verantwoordelijk voor de indicatie (vaststelling recht op zorg) voor ouderenzorg, verpleeghuiszorg, thuiszorg, gehandicaptenzorg en geestelijke gezondheidszorg. Veel CIZ's indiceren ook voor de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG).

Cliëntenraad

Raad van bewoners of van gebruikers van een zorginstelling, die op grond van de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen bevoegdheden heeft om het beleid van de instelling en de samenstelling van het instellingsbestuur te beïnvloeden.

Cliëntgebonden budget

Geldbedrag dat iemand kan aanvragen om zelf AWBZ-zorg, hulp en/of begeleiding in te kopen. Men kiest zelf hulpverleners uit. De hoogte van het budget wordt bepaald op basis van een indicatie door het CIZ. Het zorgkantoor beslist over de aanvraag. Ook wel persoonsgebonden budget genoemd.

Consultatie

Het vragen van advies aan een hulpverlener. Ook: cliëntbespreking door verschillende hulpverleners.

Contactverzorgende

Verzorgende of verpleegkundige die binnen een team verantwoordelijk is voor de praktische uitvoering van de afspraken in de zorgdossiers van een aantal bewoners of patiënten en die fungeert als contactpersoon. Ook wel Eerst verantwoordelijke verzorgende (EJV'er) genoemd.

Crisisopvang

Opvang voor mensen in acute psychosociale nood.

Culturele normen en waarden

Gewoonten en (gedrags)regels van mensen uit een bepaalde cultuur of samenleving, zoals eetgewoonten, wasrituelen en gebedsrituelen..

Cvp

Vertrouwenspersoon in de jeugdzorg of verpleeghuiszorg. Een vertrouwenspersoon is een persoon bij een zorginstelling waar patiënten of cliënten terecht kunnen voor een vertrouwelijk gesprek over b.v. problemen en klachten in verband met geboden zorg- of hulpverlening. Is onafhankelijk en komt op voor de belangen van de cliënt.

CVV

Collectief vraagafhankelijk vervoer: collectief vervoer voor mensen met een handicap en ouderen die geen gebruik kunnen maken van het gewone openbaar vervoer. Georganiseerd door gemeenten volgens de Wet Voorzieningen Gehandicapten.

CJG (centra voor jeugd en gezin)

Elke gemeente moet eind 2011 een of meer Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) hebben. Bij een CJG kunnen ouders, kinderen, jongeren tot 23 jaar en professionals terecht met hun vragen over opvoeden en opgroeien.

D

Dagactiviteiten

Activiteiten die zowel residentieel als ambulante kunnen zijn en een recreatief of therapeutisch karakter hebben.

Dagbehandeling

Behandeling overdag waarbij de patiënt of cliënt langer dan twee uur is betrokken.

Dagopvang

Opvang, hulp en /of verzorging overdag voor b.v. ouderen, mensen met een handicap of thuislozen in een dagcentrum, verzorgingshuis of dienstencentrum.

Dagverzorging

Opvang, hulp, verzorging enz. overdag voor ouderen, mensen met een handicap, thuislozen enz. bij bijvoorbeeld dagcentra, verzorgingshuizen, dienstencentra.

Deeltijdbehandeling

Behandeling op dagdelen, weekenden of avonden in een (psychiatrisch) centrum, waarbij de cliënt thuis slaapt en zijn sociale leven kan handhaven.

Diagnose

Naam van de bij een patiënt vastgestelde ziekte of aandoening. 2. Aard van de ziekte of aandoening en van de lichamelijke en geestelijke toestand van een patiënt, die bepalend zijn voor verpleging en verzorging.

Diagnostiek

Methoden en technieken om een ziekte of probleem te kunnen vaststellen.

Domotica

Domotica omvat alle apparaten en infrastructuren in en rond woningen, die elektronische informatie gebruiken voor het meten, programmeren en sturen van functies ten behoeve van bewoners en dienstverleners. (Domotica Platform Nederland).

Dwangbehandeling

Behandeling of maatregelen tegen de wil van de patiënt/cliënt of zijn vertegenwoordiger in, zoals dwangmedicatie of fixatie. Mogelijk bij psychiatrische patiënten en verstandelijk gehandicapten vanuit de wet BOPZ bij dwangopname ter afwending van ernstig gevaar voor de patiënt/cliënt zelf of zijn omgeving, zoals bij risico op zelfverwonding, ernstige ordeverstoring in de instelling of strafbare feiten.

E

Extramurale indicatie

Een zorgvrager voor extramurale AWBZ-zorg heeft langdurig zorg thuis nodig, bijvoorbeeld bij het wassen en aankleden.

Extramurale zorg

Extramurale zorg is zorg die u thuis ontvangt. In plaats van opname in een instelling kunt u drie van de vijf AWBZ-functies thuis ontvangen: persoonlijke verzorging (zoals hulp bij het aan- en uitkleden), verpleging (bij lichte medische problemen) en bege

Eerst verantwoordelijke verzorgende (EVV-er)

Verzorgende of verpleegkundige die binnen een team verantwoordelijk is voor de praktische uitvoering van de afspraken in de zorgdossiers van een aantal bewoners of patiënten en die fungeert als contactpersoon. Ook wel contactverzorgende genoemd.

Eigen betaling

Het deel van de kosten dat u zelf moet betalen als u een WVG-voorziening van de gemeente ontvangt in de vorm van een financiële tegemoetkoming.

Eigen bijdrage

a. Het deel van de kosten dat u zelf moet betalen als u een vorm van AWBZ-zorg ontvangt.
b. De gemeenteraad kan bij verordening bepalen dat een persoon van 18 jaar of ouder aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend, voor zover die ondersteuning bestaat uit het verlenen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget en niet bestaat uit een aan hem verleende financiële tegemoetkoming, een eigen bijdrage is verschuldigd. De hoogte van de eigen bijdrage kan voor de verschillende soorten van maatschappelijke ondersteuning verschillend worden vastgesteld en mede afhankelijk gesteld worden van het inkomen van degene aan wie maatschappelijke ondersteuning is verleend en van zijn echtgenoot.

Eigen risico

Het deel van de kosten dat een verzekerde zelf moet betalen alvorens hij aanspraak kan maken op een vergoeding door de verzekeraar. De hoogte van dit bedrag is wettelijk bepaald of tussen verzekerde en verzekeraar overeengekomen.

Euthanasie

Opzettelijke levensbeëindiging bij uitzichtloos en ondraaglijk lijden op uitdrukkelijk verzoek van de patiënt zelf, door de toediening van bepaalde middelen door een arts. Als de arts aan alle wettelijk vastgelegde zorgvuldigheidseisen heeft voldaan en er melding van heeft gemaakt, is euthanasie niet strafbaar.

Extramurale verpleeghuiszorg

Verpleeghuiszorg die buiten het verpleeghuis wordt geboden, zowel aan mensen thuis als aan mensen in een verzorgingshuis. Ook wel aanvullende verpleeghuiszorg of verpleeghuiszorg thuis genoemd.

Extramurale verzorgingshuiszorg

Verzorgingshuiszorg die buiten het verzorgingshuis geboden wordt aan mensen thuis.

Eigen verantwoordelijkheid.

In principe gaan we ervan uit dat ieder mens zelfstandig en onafhankelijk wil functioneren en leven. Uiteraard samen met anderen. Mensen nemen met andere woorden hun eigen verantwoordelijkheid. Die eigen verantwoordelijkheid wordt door de overheid gestimuleerd, gefaciliteerd en ondersteund. Stimuleren vindt plaats door de burger voldoende uit te dagen en in ieder geval niet voor de voeten te lopen.

Faciliteren biedt de mogelijkheid aan burgers de basiscompetenties te kunnen verwerven om de eigen verantwoordelijkheid te kunnen dragen. Onderwijs, welzijnsorganisaties, gezondheidszorg, culturele en sportvoorzieningen zijn daar voorbeelden van.

Ondersteuning vindt plaats door het instandhouden van de reeds genoemde sociale en culturele infrastructuur. Deze overheidsopvatting heeft met andere woorden een preventieve werking. Deze redenering geeft geen garantie voor het feit dat er geen hulpvragen door de burgers gesteld worden. Daar waar mensen niet meer kunnen meedoen zal de overheid voor (professionele) maatschappelijke ondersteuning zorgen. Uit de hierboven geschetste denkwijze volgt logischerwijze dat de overheid dit niet alleen doet, maar maximaal gebruik maakt van de sociale omgeving (sociale en culturele infrastructuur) van de individuele hulpvrager. Doel blijft steeds het opbouwen van, het kunnen blijven in of het terugkeren naar (de oorspronkelijke) maatschappelijke verbanden. Bijzonder aandachtspunt wordt gevormd door de mensen die niet met hun eigen hulpvraag komen. Daarin zijn drie aspecten te onderscheiden:

- iemand is (nog) niet in staat de eigen vraag te formuleren
- iemand kan tegen zichzelf beschermd moeten worden
- iemand kan overlast veroorzaken voor zijn omgeving.

De overheid zal hier altijd een rol in moeten vervullen.

F

Financiële tegemoetkoming

WVG-voorziening die als geldbedrag wordt uitgekeerd. De gemeente beslist of een voorziening in natura of in geld wordt uitgekeerd.

Forensische psychiatrie

Deelgebied van de psychiatrie waarbij mensen met een psychiatrische stoornis die een misdrijf hebben gepleegd of opnieuw dreigen te plegen worden behandeld in penitentiaire inrichtingen, zoals tbs-inrichtingen. Verricht tevens onderzoek naar toerekeningsvatbaarheid.

Fysiotherapie

Behandeling van mensen met klachten of belemmeringen in het bewegingsapparaat met massagetechnieken, bewegingstechnieken en fysiotechnische middelen.

FIOM

De levensvragen waarbij de Fiom ondersteuning biedt, hebben te maken met (on)bedoelde zwangerschap, tienerouderschap, zwangerschapsverlies, ongewenste kinderloosheid, afstand doen van een kind, afgestaan/geadopteerd zijn, (inter)nationale zoekacties naar familieleden en in beperkte mate huiselijk en seksueel geweld.

G

Gemeentebestuur

Het gemeentebestuur bestaat uit drie onderdelen:

- de gemeenteraad

- het college van burgemeesters en wethouders(B&W)
- de burgemeester

Gemeenteraad

Is de plaatselijke volksvertegenwoordiging. De raad bestaat, afhankelijk van de grootte van de gemeente(aantal inwoners), uit minimaal 9 en maximaal 45 raadsleden. De raad wordt eens in de 4 jaar door de burgers gekozen.

Gemeentelijke verordening

Een gemeentelijke verordening is een op gemeentelijk niveau vastgesteld algemeen verbindend voorschrift. Het is een wetgevende regeling op gemeentelijk niveau.

Gemeentelijke adviesraden

Via de adviesraden probeert het gemeentebestuur de burgers bij het beleid te betrekken. Bij belangrijke beslissingen vraagt het bestuur de raden om advies. De raden kunnen echter zelf ook voorstellen aanbrengen en werken mee initiatieven uit.

Gemeentelijke kadernota

Doel van de Kadernota is het maken van de beleidskeuzes voor de komende periode. Deze keuzes worden gemaakt voor het huidige en verdere jaren, doch kan ook wijzigingen op het lopende jaar betreffen.

Gebruikelijke zorg

De normale zorg die gezinsleden voor elkaar hebben, bijvoorbeeld de zorg voor het huishouden of de zorg voor de kinderen. Voor gebruikelijke zorg kunt u geen professionele hulp krijgen.

GGZ

Geestelijke gezondheidszorg. De geestelijke gezondheidszorg behandelt mensen met psychische of psychiatrische problemen. Bijvoorbeeld kinderen met een autismestoornis, iemand met een drankprobleem, schizofrenie of mensen met een depressie.

GGZ-instelling

Een instelling voor de behandeling en begeleiding van mensen met psychische of psychiatrische problemen. Bijvoorbeeld een psychiatrisch ziekenhuis, RIAGG of RIBW.

Gecombineerd verpleeghuis

Verpleeghuis met zowel een afdeling somatiek (lichamelijke problematiek) als psychogeriatric (geestelijke problematiek).

Geronto-psychiatrie

Psychiatrische zorg voor ouderen.

Groepsverzorging

Dagopvang in groepsverband voor mensen met (beginnende) psychogeriatric problemen in een verzorgingshuis. Er wordt dagstructurering en extra begeleiding geboden, zodat opname in een verpleeghuis voorkomen of uitgesteld kan worden.

H

Hardheidsclausule AWBZ

Bij een hardheidsclausule wordt een uitzondering gemaakt, waardoor u geen eigen bijdrage voor zorg in de AWBZ hoeft te betalen. Deze uitzondering geldt als minderjarige, inwonende kinderen dringend zorg nodig hebben. Een zorgverzekeraar kan deze uitzondering maken op advies van een instelling voor algemeen maatschappelijk werk of de Raad voor de Kinderbescherming.

Herindicatie

Opnieuw formeel vaststellen van de aard en mate van de zorgbehoefte. Voorwaarde voor continuering van door de AWBZ betaalde zorg.

Hulpvraag

Door de cliënt zelf of door zijn omgeving geuite zorgbehoefte. Ook wel zorgvraag genoemd.

Huursubsidie

Tegemoetkoming van de overheid voor mensen die teveel huur betalen in verhouding tot hun inkomen.

Indicatie

Bij een indicatie wordt bepaald of u zorg nodig heeft die wordt betaald via de AWBZ. Zonder indicatie krijgt u geen AWBZ-zorg.

Indicatieorgaan

Een onafhankelijke organisatie die een besluit neemt. Deze organisatie kijkt of u recht heeft (en hoeveel) op één of meerdere van de vijf soorten AWBZ-zorg (de zorgfuncties).

Indicatiestelling

Als u beroep doet op de AWBZ, stelt het CIZ vast of u inderdaad hulp of ondersteuning nodig heeft, voor hoe lang en om wat voor soort hulp het gaat. Klik hier voor meer informatie.

Intramurale voorziening

Een (woon)instelling die hulp en verblijf geeft aan mensen die dat 24 uur per dag nodig hebben.

Inclusief Beleid

Beleid om alle burgers volwaardig onder dezelfde voorwaarden te laten deelnemen aan de samenleving. De wet gaat uit van het principe van "inclusief beleid". Dat wil zeggen dat de wet ervan uitgaat dat beleidsmakers bij nieuw beleid integraal en van het begin af aan rekening houden met de effecten voor en belangen van mensen met een beperking vanuit de constatering dat burgers met beperkingen nu te weinig mogelijkheden hebben of in staat zijn om gebruik te maken van de gewone, reguliere voorzieningen voor iedereen. Betrokkenen zijn te snel aangewezen op specifieke voorzieningen.

Met het organiseren van algemene collectieve voorzieningen kan mogelijk een beroep op de (vaak duurdere) individuele voorzieningen worden voorkomen.

Deze collectieve voorzieningen zijn dan voorliggend ten opzichte van individuele voorzieningen.

Individuele voorzieningen

Voorzieningen om mensen met een beperking in staat te stellen zelfstandig te kunnen blijven wonen en te kunnen blijven deelnemen aan het maatschappelijk leven. De voorzieningen uit de Verordening Maatschappelijke ondersteuning kunnen hiertoe gerekend worden.

Informele zorg

Onder informele zorg wordt de zorg en ondersteuning verstaan van een vrijwilliger of van een mantelzorger. Tegenover informele zorg staat professionele zorg.

Implementatie

Het in gebruik nemen van een ontwikkelde methodiek in de praktijk.

Indicatie

Formele vaststelling van de aard en mate van de zorgbehoefte. Voorwaarde voor toegang tot door de AWBZ betaalde zorg.

Indicatiebesluit

Resultaat van de indicatiestelling: beslissing van het indicatieorgaan over de soort en hoeveelheid AWBZ-zorg die nodig is.

Indicatieorgaan

Onafhankelijk orgaan dat de indicatiestelling verzorgt voor ouderenzorg, verpleeghuiszorg, thuiszorg, gehandicaptenzorg en geestelijke gezondheidszorg. Zie ook CIZ.

Inleunwoningen

Zelfstandige woningen voor ouderen in een verzorgingshuis, zodat de bewoners gebruik kunnen maken van de voorzieningen.

Intensieve thuiszorg

Extra uren thuiszorg voor mensen die meer dan drie uur verpleging en verzorging per dag nodig hebben. In 2002 is dit begrip vervallen en onderdeel geworden van de reguliere thuiszorg.

Inspraak en participatie

De gemeente betreft de ingezetenen van de gemeente en in de gemeente belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning. Alvorens een voordracht tot vaststelling door de gemeenteraad te doen, vraagt het college van burgemeester en wethouders over het ontwerpplan advies aan de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.

Intervalopname

Geplande, regelmatig terugkerende tijdelijke opname van mensen met een zorgbehoefte in een voorziening zoals een verpleeghuis om de mantelzorg te ontlasten.

Intramurale voorziening

(Woon)instelling die dag- en nachtzorg, hulpverlening en begeleiding biedt. Instelling in de gehandicaptenzorg, ziekenhuiszorg, verpleeghuiszorg en geestelijke gezondheidszorg die 24-uurszorg biedt aan mensen die intensieve zorg en begeleiding nodig hebben.

ITS

Internationaal toegankelijkheidssymbool. Beschermd beeldmerk voor openbare gebouwen en andere voorzieningen die zonder hulp van derden bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar zijn voor mensen met een handicap.

J

Jeugd-GGZ

Geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen.

K

Kanteling, De

Het VNG-project De Kanteling gaat over het anders vormgeven van de compensatieplicht in de Wmo. Welke ondersteuning heeft de burger echt nodig om te kunnen participeren? Doel is om de compensatieplicht op een nieuwe wijze vorm te geven. Zie www.invoeringwmo.nl en www.vng.nl

Keukentafelgesprek

Het keukentafelgesprek is een gangbare vorm geworden voor een gesprek tussen een burger die de gemeente benaderd met een (hulp)vraag gericht op de WMO om te onderzoeken wat de vraag is, waar men tegenaan loopt, wat iemand voor wensen heeft etc. Er wordt op een zorgvuldige manier samen in kaart gebracht wat iemands nog zelf kan en wat passende oplossingen zouden kunnen zijn. Het keukentafelgesprek wordt bij voorkeur bij de burger thuis en niet door de gemeente uitgevoerd. Kenmerk van een keukentafel gesprek is dat het een scheiding aanbrengt tussen het gesprek zelf en het aanvraag van een individuele voorziening (wettelijke taak gemeente).

Klachtenfunctionaris

Persoon bij een zorginstelling waar patiënten of cliënten terecht kunnen voor een vertrouwelijk gesprek over b.v. problemen en klachten in verband met geboden zorg- of hulpverlening. Is onafhankelijk en komt op voor de belangen van de cliënt.

Klassen

Indeling van het aantal uren zorg per zorgfunctie per week die men nodig heeft volgens het indicatiebesluit. Elke klasse staat voor een bepaald aantal uur: klasse 1 is b.v. 0 tot 1,9 uur per week.

Kortdurende opname

Tijdelijke opname in een verzorgings- of verpleeghuis gedurende maximaal zes weken bij een toegenomen zorgbehoefte, ter ontlasting van de mantelzorg of bij ziekte van de mantelzorger.

Kwaliteitsplan

Beschrijving van maatregelen en actiepunten met als doel het waarborgen of verbeteren van de kwaliteit van zorg of dienstverlening.

Kwetsbare burger

Inwoners met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, een verstandelijke lichamelijke of zintuiglijke beperking of een psychosociaal probleem waardoor het zelfstandig functioneren en deelname aan onze samenleving belemmerd wordt. Daarnaast heeft het begrip kwetsbare burgers ook betrekking op inwoners die over een laag inkomen beschikken, dan wel een combinatie van de hierboven genoemde aspecten.

L

Loket

Een lokaal loket is een voorziening die informatie, vraagverheldering, advies, bemiddeling en vaak ondersteuning en toegang tot individuele voorzieningen biedt op de terreinen van wonen, zorg en welzijn.

M

Mantelzorg

De zorg aan een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of ander familielid, vriend of kennis. De mantelzorger is geen beroepsmatige zorgverlener, maar geeft de zorg omdat hij een persoonlijke band heeft met de zorgvrager.

Mantelzorgmakelaar

Een mantelzorgmakelaar is iemand die regeltaken overneemt van mantelzorgers, zodat zij minder worden belast.

mantelzorgwoning

Mantelzorgwoningen zijn zelfstandige woonruimtes voor mantelzorgers die in de achtertuin van een zorgvrager worden gebouwd.

MEE doen

Het vertrekpunt van de Wmo is dat alle burgers **meedoen** aan de samenleving (participeren). Het is dus minder een voorzieningwet dan bijvoorbeeld de WVG was. Burgers worden uitgedaagd allereerst zelf en samen met andere bewoners, familie en kennissen oplossingen voor hun problemen te zoeken. Als dat niet kan of niet lukt, springen maatschappelijke organisaties en de lokale overheid bij.

MIBS

Spoedprocedure krachtens de BOPZ om een patiënt binnen 24 uur gedwongen op te laten nemen in een psychiatrisch ziekenhuis.

Maatschappelijke opvang

Het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die door een of meer problemen, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Mantelzorgers

Informeel zorg voor iemand die zorg nodig heeft, gegeven door mensen uit de directe omgeving, zoals de partner, familie, buren en kennissen.

MEE

Ondersteuningsorganisatie voor mensen met een beperking (mensen met een lichamelijke handicap of chronische aandoening, een verstandelijke handicap en autisme). Biedt informatie, advies en ondersteuning bij leven met een beperking en is gericht op integratie in de samenleving van mensen met een handicap. Heette voorheen SPD (Sociaal-Pedagogische Dienst).

Meerzorg

1. Vorm van verpleeghuiszorg in verzorgingshuizen voor bewoners met psychische problemen. 2. Medische zorg en maatschappelijke opvang voor ernstig zieke dak- en thuislozen die in de reguliere zorg niet geholpen worden.

Mentorschap

Het door de rechter aanstellen van een vertrouwenspersoon voor meerderjarigen die hun persoonlijke belangen (belangen die niet over geld of goederen gaan) niet goed kunnen behartigen, zoals mensen met een verstandelijke handicap, psychiatrische patiënten enz. De mentor neemt beslissingen over verzorging, verpleging en behandeling, begeleidt de persoon, maar heeft ook de plicht deze zoveel mogelijk zelf te laten beslissen. Ook (wettelijke) vertegenwoordiging genoemd.

Multidisciplinair overleg

Overleg van deskundigen uit verschillende beroepsgroepen, b.v. een arts, verpleegkundige en fysiotherapeut.

Maatschappelijk middenveld

Het maatschappelijk middenveld is het netwerk van private instellingen, zoals de welzijnsinstellingen, kerkelijke instanties, woningbouwcorporaties en zorgaanbieders.

Mantelzorg

Langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

N

Nachtverpleging

Verpleging in een verpleeghuis gedurende de nacht voor mensen die 's nachts niet thuis kunnen verblijven als gevolg van een ziekte of aandoening.

Nationale Ombudsman

Officieel aangestelde functionaris tot wie een burger zich kan wenden als hij door een beslissing van de overheid onbillijk meent te zijn behandeld en een beroep op de rechter niet mogelijk of gewenst is. Heeft alleen een adviserende functie.

Naturapolis

Bij een naturapolis ontvangt u zorg in natura. U heeft recht op zorg in plaats van een vergoeding voor gemaakte kosten. U ontvangt de zorg van een door uw zorgverzekeraar gecontracteerde aanbieder.

No-claimteruggaaf

Als u in een kalenderjaar geen of weinig gebruik maakt van de medische zorg, kunt u geld terugkrijgen van uw zorgverzekeraar. U krijgt maximaal ongeveer € 250,- terug.

O

Observatie

Bewuste, gerichte en nauwkeurige waarneming van een patiënt of cliënt, diens ziekteverschijnselen en/of gedrag en de reacties op een behandeling.

Open inloopactiviteiten

Recreatieve activiteiten waarvoor men zich niet van tevoren hoeft op te geven in b.v. een verzorgingshuis of dienstencentrum. Meestal voor buurtbewoners uit een bepaalde doelgroep, zoals

ouderen

Oppasservice

Oppashulp thuis voor kinderen en volwassenen met een handicap, ouderen enz. Is erop gericht om mantelzorgers tijdelijk te ontlasten door de zorg in de thuissituatie over te nemen. Deze service wordt vaak geboden door vrijwilligers. Ook wel thuisopvang genoemd.

Overbruggingszorg

Tijdelijke zorg voor mensen die op de wachtlijst staan voor zorg die nog niet geleverd kan worden.

OGGZ (Openbare geestelijke gezondheidszorg)

Het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

P

Palliatieve zorg

Zorg voor patiënten die niet meer te genezen zijn. Palliatieve zorg probeert bijvoorbeeld pijn te verminderen en te voorkomen dat andere lichamelijke klachten ontstaan. Palliatieve zorg probeert ook aandacht te besteden aan psychologische en sociale problemen. Het doel hierbij is te zorgen voor een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven. Voor de patiënt, zijn familie, vrienden en bekenden.

Persoonsgebonden budget (pgb)

Geldbedrag dat iemand kan aanvragen om zelf AWBZ-zorg, hulp en/of begeleiding in te kopen. Men kiest zelf hulpverleners uit. De hoogte van het budget wordt bepaald op basis van een indicatie door het CIZ. Het zorgkantoor kent het PGB toe.

Platform Mantelzorgers

Groep (ex-) mantelzorgers die (al dan niet samen met personen uit diverse organisaties bijvoorbeeld vrouwenorganisaties, patiënten- en gehandicaptenorganisaties, ouderenorganisaties) in een stad of regio de collectieve belangen van mantelzorgers behartigen.

Particuliere thuiszorg

Thuiszorg die niet vanuit de AWBZ of Zorgverzekeringswet (Zvw) wordt gefinancierd. Wordt geleverd door organisaties die hun oorsprong vinden in de reguliere (AWBZ-)thuiszorg, door grote of (zeer) kleine particuliere thuiszorgbureaus en door bemiddelingsbureaus.

Pedagogische behandeling

Behandeling die betrekking heeft op de opvoedingssituatie.

Permanente zorg

Voortdurende, blijvende zorg.

PGB

Persoonsgebonden budget. Geldbedrag dat iemand kan aanvragen om zelf AWBZ-zorg, hulp en/of begeleiding in te kopen. Men kiest zelf hulpverleners uit. De hoogte van het budget wordt bepaald op basis van een indicatie door het CIZ. Het zorgkantoor beslist over de aanvraag.

Preventie

Het voorkómen van een ongewenste situatie.

Preventieve zorg

Zorg gericht op het voorkomen of beperken van schade aan de gezondheid van individuele mensen, van bepaalde groepen uit de bevolking of van de bevolking als geheel.

Psychogeriatric

Medisch specialisme dat zich bezighoudt met afwijkingen in gedrag en beleving bij ouderen en de behandelingsmogelijkheden daarvan.

Psychogeriatrische zorg

Zorg die verleend wordt aan ouderen met een psychische stoornis die verband houdt met ouderdom, zoals dementie.

Psychosociale problemen

Problemen met het geestelijk vermogen en/of de sociale vaardigheden die nodig zijn om goed te kunnen omgaan met mensen en verschillende omstandigheden in het leven.

Pvp (patiënten vertrouwenspersoon)

Geheel van maatregelen om een patiënt die door ziekte, letsel of inactiviteit te maken heeft met functieverlies, de activiteiten van het dagelijks leven opnieuw aan te leren.

Prestatievelden in de Wmo

De Wmo maakt de gemeenten verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning. Oftewel: gemeenten moeten het mogelijk maken dat alle inwoners maatschappelijk kunnen meedoen. Voor kwetsbare groepen is extra aandacht. De Wmo omschrijft 'maatschappelijke ondersteuning' in negen prestatievelden. In het wetsvoorstel worden de prestatievelden aangeduid met beleidsterreinen.

1. het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met het opgroeien en ondersteuning van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld;
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen;
9. het bevorderen van verslavingsbeleid.

R

Respijtzorg

Vervangende zorg door een vrijwilliger, zodat de mantelzorger even vrijaf heeft; de mantelzorger kan er zo enkele uren, een dag, een weekend of langer op uit; Respijtzorgvoorzieningen zijn er voor alle doelgroepen:

- verstandelijk en/of lichamelijk gehandicapte kinderen
- mensen met psychiatrische stoornissen
- mensen met chronische lichamelijke aandoeningen

Respijtzorg aan huis

oppas thuis, gastgezin, ondersteunende begeleiding, (alle voorbeelden kunnen zowel door beroepskrachten als door vrijwilligers verzorgd worden).

Respijtzorg Buitenshuis

logeeropvang, zorghotel, tijdelijk verblijf, dagverzorging, weekendopvang, vakantievoorziening, zorgboerderij, (alle voorbeelden kunnen zowel door beroepskrachten als door vrijwilligers verzorgd worden).

Rugzak

De Rugzak is een andere naam voor de wet op de leerlinggebonden financiering (lfg-wet). Deze wet geeft de ouders van en kind met een handicap het recht om die school voor hun kind te kiezen die zij

het meest geschikt vinden. Het gaat om kinderen die zonder extra begeleiding geen reguliere school kunnen bezoeken.

Raad van Toezicht

Heeft een toezichthoudende rol op het beleid van de directie.

Reactivering

Geheel van maatregelen om een patiënt die door ziekte, letsel of inactiviteit te maken heeft met functieverlies, de activiteiten van het dagelijks leven opnieuw aan te leren.

Reguliere thuiszorgorganisatie

Levert thuiszorg die wordt vergoed via de AWBZ.

Restitutiepolis

Bij een restitutiepolis krijgt u, op basis van de originele nota's, een vergoeding voor gemaakte zorgkosten. U kunt zelf uw zorgaanbieder kiezen.

Revalidatie

Medische en sociale zorg om iemand, die door ziekte of letsel te maken heeft met functieverlies, weer zo goed mogelijk te leren functioneren.

Revalidatiecentrum

Ziekenhuis voor lichamelijke en psychische revalidatie, met soms een voorziening voor dagbehandeling.

RIAGG

Regionale Instelling voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg. Extramurale geestelijke gezondheidszorg met afdelingen voor jeugdigen, volwassenen en ouderen. Aanbod: preventie, advisering, sociaal-psychiatrische begeleiding, psychotherapeutische behandeling en crisishulp.

RIBW

Regionale Instellingen voor Beschermende Woonvormen. Instellingen die huisvesting en ondersteuning bieden aan psychosociaal kwetsbare mensen. De meeste bewoners komen vanuit een algemeen psychiatrisch ziekenhuis en de (woon)begeleiding is gericht op rehabilitatie: algemene zelfredzaamheid, wonen, sociale contacten, dagbesteding en/of werk.

RIO

Regionaal Indicatie Orgaan. Deze naam is verouderd, het RIO heet sinds 2005 Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Het CIZ is verantwoordelijk voor de indicatie (vaststelling recht op zorg).

RM (rechtelijke machtiging)

Machtiging van de rechter, onder meer tot gedwongen opname in een psychiatrisch ziekenhuis of tot verlenging van een opname.

S

Sociale werkvoorziening

Somatische grondslag

Zorgvragers kunnen ondersteunende begeleiding krijgen voor het behouden van hun zelfredzaamheid en van de regie over hun leven. Het is ook bedoeld om sociaal isolement te voorkomen. Mensen met een somatische grondslag of lichamelijke ziekte kunnen geen aanspraak meer maken op deze functie. Zij komen dus niet meer in aanmerking voor ondersteunende begeleiding.

Somatische zorg

Zorg voor een patiënt met een lichamelijke ziekte of aandoening.

Steunpunt Mantelzorg

Overal in Nederland zijn Steunpunten Mantelzorg, waar beroepskrachten en soms vrijwilligers u ondersteuning bieden bij het uitvoeren van mantelzorgtaken. U kunt hier terecht voor informatie,

emotionele steun en praktische hulp, bijvoorbeeld bij het vinden van passende hulp in uw omgeving.

SVB

De Sociale Verzekeringsbank (SVB) zorgt voor de administratieve uitvoering van o.a. AOW-pensioen, nabestaandenuitkering (ANW), kinderbijslag, TOG en mantelzorgcompliment. Ook de salarisadministratie van uw PGB kunt u uitbesteden aan de SVB.

Signatuur

Levensovertuiging zoals protestants-christelijk, humanistisch, joods enz. van waaruit een instelling of persoon werkt.

Somatische zorg

Zorg voor lichamelijke ziekte of aandoening.

SVB

Sociale Verzekeringsbank. Voert o.a. de AOW en de TOG uit en geeft uitvoeringstechnische adviezen aan de minister van sociale zaken en werkgelegenheid (SZW).

T

Thuiszorg

Professionele hulp op het gebied van verpleging en verzorging die bij mensen thuis gegeven wordt.

TOG

Ouders en verzorgers die thuis een kind van 3 tot 18 jaar met een handicap verzorgen, kunnen een financiële tegemoetkoming krijgen: de Tegemoetkoming onderhoudskosten thuiswonende gehandicapte kinderen (TOG).

TBS

Terbeschikkingstelling (van de regering), voorheen tbr. Vorm van dwangverpleging na strafrechtelijke veroordeling (in geval van 'gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens').

Terminale zorg

Verzorging en begeleiding van in de laatste levensfase (terminale fase) verkerende patiënten. De zorg is meestal intensief en kortdurend en kan zowel thuis als binnen een instituut worden geboden.

Thuisopvang

Oppashulp thuis voor kinderen en volwassenen met een handicap, ouderen enz. Is erop gericht om mantelzorgers tijdelijk te ontlasten door de zorg in de thuissituatie over te nemen. Deze service wordt vaak geboden door vrijwilligers

Thuiszorg

Hulp of begeleiding bij huishouding, verzorging of verpleging thuis aan chronisch zieken, mensen met een handicap, ouderen en mensen die daar tijdelijk behoefte aan hebben. Vaak ook uitleen van verpleegartikelen en hulpmiddelen, en praktische dienstverlening zoals maaltijdvoorziening, alarmopvolging e.d.

Tijdelijke opname

Tijdelijke opname in een verzorgings- of verpleeghuis gedurende maximaal zes weken bij een toegenomen zorgbehoefte, ter ontlasting van de mantelzorg of bij ziekte van de mantelzorger. Ook wel kortdurende opname genoemd.

TOG

Tegemoetkoming onderhoudskosten thuiswonende gehandicapte kinderen. Financiële bijdrage voor ouders of verzorgers die thuis een kind met een handicap verzorgen (van 3-18 jaar oud). Wordt uitgevoerd door de SVB.

Transferverpleegkundige

Verpleegkundige die de overgang tussen zorginstellingen regelt, bijvoorbeeld van ziekenhuis naar thuiszorg.

V

Valys

Speciaal vervoer voor gehandicapten. Voor vervoer in de regio kunt u meestal gebruik maken van de regio-taxi. Voor vervoer daarbuiten, kunt u gebruik maken van Valys.

Verlofregelingen

De Wet Arbeid en Zorg bevat een aantal verlofregelingen waar mantelzorgers met een betaalde baan gebruik van kunnen maken, zoals calamiteitenverlof, kortdurend zorgverlof, palliatief zorgverlof en langdurig zorgverlof.

Volledig pakket thuis

Met deze regeling kunnen mensen met de indicatie 'zorg met verblijf' thuis blijven wonen. Ze kunnen dan thuis de zorg krijgen die ze anders in een instelling zouden krijgen.

Vrijwillige thuishulp

Hulp van een vrijwilliger voor iemand met een chronische ziekte of handicap of de vaste verzorger, bijvoorbeeld in de vorm van gezelschap, oppas of activiteitenbegeleiding.

Vrijwillige thuiszorg

zeer zorgbehoeftige cliënten met of zonder mantelzorger krijgen hulp van een vrijwilliger zoals gezelschap houden samen iets ondernemen, begeleiding naar een ziekenhuis

Vrijwilliger

Een vrijwilliger is iemand die onbetaald onverplicht in enig georganiseerd verband werk verricht ten behoeve van anderen en/of de samenleving. Het georganiseerd verband heeft geen winstoogmerk en het vrijwilligerswerk verdringt geen betaald werk.

Vrijwilligersorganisatie

een privaatrechtelijk rechtspersoon met beperkte dan wel volledige rechtsbevoegdheid, die activiteiten uitvoert met vrijwilligers, eventueel ondersteund door een beroepskracht, ter behartiging van belangen van ideële en/of materiële aard.

Vrijwilligerswerk

werk waarvoor iemand zelf kiest, dat niet wordt betaald, plaatsvindt in georganiseerd verband en dat ten goede komt aan (mensen/groepen in) de samenleving.

Vrijwilligersinitiatief

een activiteit c.q. initiatief uitgevoerd door en/of met vrijwilligers ter behartiging van belangen van ideële en/of materiële aard

Vrijwilligersinfrastructuur

het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen op vrijwillige basis die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in zelf gekozen en gevormde sociale verbanden kunnen leven, dat mensen kunnen participeren in de samenleving en dat die samenleving een eigen krachtige identiteit op basis van kwaliteit in stand houdt en continue vernieuwt.

Verpleeghuis

Voorziening voor veelal oudere patiënten, die als gevolg van een of meer functiestoornissen (tijdelijk) niet meer zelfstandig kunnen functioneren en voortdurende verpleegkundige zorg behoeven in aansluiting op een medische behandeling.

Vertegenwoordiging

Het door de rechter aanstellen van een vertrouwenspersoon voor meerderjarigen die hun persoonlijke belangen (belangen die niet over geld of goederen gaan) niet goed kunnen behartigen, zoals mensen met een verstandelijke handicap, psychiatrische patiënten enz. De mentor neemt beslissingen over verzorging, verpleging en behandeling, begeleidt de persoon, maar heeft ook de plicht deze zoveel mogelijk zelf te laten beslissen. Ook wel mentorschap genoemd.

Vertrouwenspersoon

Persoon bij een zorginstelling waar patiënten of cliënten terecht kunnen voor een vertrouwelijk gesprek over b.v. problemen en klachten in verband met geboden zorg- of hulpverlening. Is onafhankelijk en komt op voor de belangen van de cliënt. Ook wel klachtenfunctionaris, pvp (patiënte vertrouwenspersoon) of cvp (cliëntenvertrouwenspersoon) genoemd.

Verzamelinkomen

Gezamenlijk bedrag van inkomen uit werk en woning, uit aandelen en dividenden en uit sparen en beleggen, waarover de hoogte van de aanslag inkomstenbelasting wordt bepaald.

Verzorgingshuis

Voorziening die aan ouderen duurzame huisvesting met gehele of gedeeltelijke verzorging verschaft als zelfstandig wonen niet meer gaat. Veel verzorgingshuizen hebben een verpleegafdeling en verzorgen reikwijdtezorg. Bij de meeste verzorgingshuizen zijn ook zelfstandige woningen (aanleunwoningen) of flats (serviceflats) gelegen.

Vangnetfunctie

Uitgangspunt in de Wmo is de eigen verantwoordelijkheid van de burger. Soms kunnen mensen zichzelf niet redden, bijvoorbeeld als gevolg van een beperking en/of laag inkomen. In deze situaties biedt de gemeente een vangnet waardoor deze burgers weer aan de samenleving kunnen meedoen.

Verordening maatschappelijke ondersteuning

De gemeenteraad stelt met inachtneming van de Wmo bij verordening regels vast over de door het college van burgemeester en wethouders te verlenen individuele voorzieningen en de voorwaarden waaronder personen die aanspraak hebben op dergelijke voorzieningen recht hebben op het ontvangen van die voorzieningen in natura, het ontvangen van een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget.

Verslavingsbeleid

Maatschappelijke zorg gericht op verslaafden, alle individuele geneeskundige verslavingszorg daaronder niet begrepen, en preventie van verslavingsproblemen, met inbegrip van activiteiten in het kader van de bestrijding van overlast door verslaving.

Voorziening in natura

De klant krijgt de geïndiceerde zorg geleverd door een zorgaanbieder. Deze zorgaanbieder regelt dat er een zorgverlener aanwezig is en regelt de administratie rond de zorgverlening.

Vrouwenopvang

Tijdelijk bieden van onderdak en begeleiding aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld.

Vraagsturing

De cliënt/ burger moet meer te zeggen hebben. Dat is de leus die overal opduikt. Vraagsturing wordt veelal vertaald in: "Mensen moeten met een zak geld in hun hand hun eigen zorg kunnen regelen". Vraagsturing moet vooral gericht zijn op het centraal stellen van de cliënt. Daarbij zullen we ook rekening moeten houden met het feit dat het zelf organiserend vermogen per individu en per situatie kan variëren. Niet elke cliënt beschikt altijd over kennis en oordeelkundigheid om als inkoper en/ of werkgever te fungeren. Onder het bieden van keuzevrijheid verstaan wij het bieden van een continuüm van vrijwilligerswerk, mantelzorg, hulp in natura, keuzevrijheid binnen een beperkte selectie van producten en/ of leveranciers, persoonsgebonden budgetten en een financiële tegemoetkoming bij een materiële verstrekking. Daarbij onderzoeken we de financiële beheersbaarheid en risico's en de effecten op de omvang van de uitvoeringslasten. Vraagsturing start bij het bieden van helderheid opdat de individuele burger weet waar hij/ zij op mag rekenen.

W

Welzijn nieuwe stijl

Welzijn nieuwe stijl kent vijf bakens:

- is altijd vraaggericht: eerste kijken wat de burger nodig heeft;
- stimuleert de eigen kracht van de burger, zodat die de eigen regie (terug-)krijgt;

- is direct op problemen afgaan; desnoods tot ver achter de voordeur; Nieuw welzijn kent geen kantoorklerken en bureaucraten;
- is resultaat gericht: definieer wat nodig is en wat het oplevert; vasthoudend en concreet;
- drijft op de kennis en kunde van de professional. Die spreekt en kent de taal van de Straat; gericht op de straat en de praktijk.

WAA

De Wet aanpassing arbeidsduur (WAA) biedt de mogelijkheid om minder te gaan werken om zo zorg en arbeid te combineren. De wet geldt niet voor organisaties met minder dan tien werknemers.

Wet openbaarheid van bestuur (Wob)

De Wet openbaarheid van bestuur (Wob) uit 1980 regelt de inzage van bepaalde documenten van de overheid. De wet garandeert de mogelijkheid voor burgers om documenten over een bestuurlijke aangelegenheid bij een bestuursorgaan (bijvoorbeeld een ministerie, provincie of gemeente) op te vragen. Regelmatig gebruiken journalisten deze wet om informatie op te vragen.

Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)

Wet die bepaalt wat er wel en niet met uw persoonsgegevens mag gebeuren. Een organisatie moet bijvoorbeeld aan u toestemming vragen om uw gegevens te gebruiken.

Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg)

Per 1 januari 2009 is de fiscale regeling 'Buitengewone Uitgaven' vervallen. Hiervoor in de plaats krijgen chronisch zieken en gehandicapten jaarlijks automatisch een geldbedrag. Deze vergoeding is bedoeld voor de extra kosten die zij hebben en die niet o

Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is van kracht sinds 1 januari 2007. Doel van de wet is dat iedereen kan meedoen in de maatschappij. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo. De wet regelt dat mensen die in het dagelijks leven hulp nodig hebben, ondersteuning krijgen van de gemeente. Bijvoorbeeld hulp in het huishouden, een rolstoel, een woningaanpassing of een vervoersvoorziening. De ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers en vrijwilligers neemt binnen de wet een aparte plaats in. Voor een aanvraag in het kader van de Wmo kunt u zich tot uw gemeente wenden.

Wachtnlijstbegeleiding

Informatieverstrekking door een zorginstelling over de wachttijd voor een plaats in de instelling en over voorlopige hulp thuis zolang er nog geen plaats is.

Wachtnlijstbemiddeling

Bemiddeling door zorgverzekeraar en zorgkantoor bij het vinden van een alternatief, als er voor de benodigde zorg of behandeling in de gewenste instelling een wachtnlijst is.

Wachtnlijstoverbrugging

Het realiseren van voorlopige zorg in de periode dat iemand op een wachtnlijst staat.

WKZ

Wet Klachtrecht Cliënten Zorgsector. Regelt de behandeling van klachten in zorginstellingen.

WMCZ

Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen. Regelt de oprichting van een cliëntenraad met de bijbehorende bevoegdheden in alle zorginstellingen.

Woonzorgcentrum

Complex van zelfstandige woningen gericht op beschermd wonen met een zorg- en servicearrangement, maar met een contractuele scheiding tussen wonen, zorg en service. Bedoeld voor ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen, maar geen verzorgingshuis- of verpleeghuiszorg nodig hebben. Ook woon-zorgcomplex of wozoco genoemd.

Woonzorgcomplex

Complex van zelfstandige woningen gericht op beschermd wonen met een zorg- en servicearrangement, maar met een contractuele scheiding tussen wonen, zorg en service. Bedoeld

voor ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen, maar geen verzorgingshuis- of verpleeghuiszorg nodig hebben. Ook woonzorgcentrum of wozoco genoemd.

Woonzorgloket

Plek waar mensen terecht kunnen met alle vragen over wonen, zorg en welzijn, zowel telefonisch als fysiek (dichtbij in de buurt). Ook zorgloket genoemd.

Woonzorgzone

Wijk met een buitengewoon voorzieningenniveau. Omvat een aanbod van levensloopbestendige woningen, 24-uurszorg, woonzorgarrangementen en een veilige en goed toegankelijke leefomgeving.

Wozoco

Complex van zelfstandige woningen gericht op beschermd wonen met een zorg- en servicearrangement, maar met een contractuele scheiding tussen wonen, zorg en service. Bedoeld voor ouderen die niet meer zelfstandig kunnen wonen, maar geen verzorgingshuis- of verpleeghuiszorg nodig hebben. Ook woonzorgcomplex of woonzorgcentrum genoemd.

WVG

Wet Voorzieningen Gehandicapten. Regelt de verstrekking van rolstoelen, woon- en vervoersvoorzieningen aan mensen met een beperking en ouderen. Wordt uitgevoerd door de gemeente, is een onderdeel van de WMO geworden.

WWB

Uitgangspunt van de Wet Werk en Bijstand is dat iedereen zoveel mogelijk in zijn eigen onderhoud moet voorzien. Wie hier niet toe in staat is en ook geen beroep kan doen op een sociale verzekeringswet/voorziening komt in aanmerking voor bijstand.

WSW

De Wet Sociale Werkvoorziening. De WSW is een voorziening voor mensen die als gevolg van een lichamelijke, verstandelijke of psychische handicap uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn.

WIJ

WIJ staat voor Wet investeren in jongeren (WIJ). Deze nieuwe wet moet ervoor zorgen dat alle jongeren tot 27 jaar een opleiding volgen of werken. Ook jongeren die nu niet naar school gaan en geen werk hebben.

WGBO

Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst. De WGBO regelt de juridische relatie tussen cliënt en hulpverlener. De WGBO regelt onder meer het recht van de cliënt op informatie, op geheimhouding van zijn gegevens en inzage in het eigen dossier.

WCPV

De Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid geeft gemeenten de taak preventief beleid op volksgezondheid te voeren. De gemeente is verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van collectieve preventietaken. De gemeente zorgt ook voor continuïteit, samenhang en afstemming binnen de collectieve preventie en de curatieve zorg. Gemeenten leggen hun preventieve gezondheidsbeleid eens in de vier jaar vast in een nota.

Z

Zorgverzekeringswet (ZvW)

De Zorgverzekeringswet (ZvW) is een Nederlandse wet die op 1 januari 2006 is ingevoerd. De ZvW maakt, naast de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, deel uit van het Nederlandse zorgverzekeringsstelsel. De ZvW stelt een zorgverzekering verplicht voor iedereen die verzekerd is voor de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten. Dit komt neer op alle Nederlandse ingezetenen en mensen die in het buitenland wonen maar vanuit Nederland inkomsten uit arbeid ontvangen.

Zorgaanbieders

Mensen of organisaties die gezondheidszorg leveren. Bijvoorbeeld de huisarts, het verzorgingshuis of

de fysiotherapeut.

Zorgfuncties

De AWBZ verdeelt zorg in vijf verschillende zorgfuncties: persoonlijke verzorging, verpleging, begeleiding, verblijf en behandeling. Zie ook AWBZ-functies.

Zorgverzekeraar

Zorgverzekeraars vergoeden sommige medische hulpmiddelen, zoals prothesen, speciale schoenen, hoortoestellen, loophulpmiddelen, aangepaste meubels.

Zorgzwaartebekostiging

Bij zorgzwaartebekostiging bepaalt de soort zorg en de hoeveelheid zorg die iemand nodig heeft, hoeveel geld een zorginstelling krijgt. Bieden instellingen vooral zorg aan mensen die weinig zorg nodig hebben? Dan ontvangen deze zorginstellingen minder geld dan zorginstellingen met cliënten die veel zorg nodig hebben.

Zorgzwaartepakket

Voor opname in een zorginstelling is een indicatiebesluit nodig van het CIZ, het Centrum Indicatiestelling Zorg. Sinds 1 juli 2007 gebeurt dat in de vorm van een zorgzwaartepakket. In dit zorgzwaartepakket staat beschreven welke zorg u nodig heeft en hoev

Zorg in natura (ZIN)

Zorg waarop iemand aanspraak maakt volgens de AWBZ of Zorgverzekeringswet (Zvw) en die wordt geleverd door een erkende zorgaanbieder, bijvoorbeeld een thuiszorginstelling. AWBZ-zorg kan ook via een PGB worden verstrekt, zorg via de Zorgverzekeringswet ook via een restitutiepolis.

Zorgcoördinator

Personen die namens zorgaanbieders de professionele hulp tussen de intramurale, semi-murale en ambulante zorg coördineren zonder deze hulp direct zelf ten uitvoer te brengen, en een goede afstemming proberen te bewerkstelligen van de juiste hoeveelheid gewenste zorg voor een cliënt.

Zorgdossier

Dossier waarin centraal informatie en afspraken over verpleging en verzorging van de patiënt/cliënt worden vastgelegd. Kan door alle betrokken zorgverleners worden geraadpleegd en aangevuld.

Zorgfunctie

Samenhangend geheel van taken en activiteiten dat gericht is op het voldoen aan (een deel van) de individuele zorgvragen. Vanuit de AWBZ kan aanspraak gemaakt worden op de zorgfuncties: huishoudelijke verzorging, persoonlijke verzorging, verpleging, ondersteunende begeleiding, activerende begeleiding, verblijf en behandeling. Indicatiestelling voor deze functies wordt uitgevoerd door het CIZ.

Zorgkantoor

De zorgkantoren regelen dat de cliënt zorg ontvangt van een zorgaanbieder. In AWBZ-termen: zorgkantoren zijn verantwoordelijk voor de zorg inkoop in de AWBZ. Het zorgkantoor sluit overeenkomsten met zorgaanbieders en bewaakt zo de omvang, variatie, kwaliteit en kosten van het zorgaanbod. Het zorgkantoor beheert de wachtlijsten in een regio. Het zorgkantoor stelt de hoogte van een persoonsgebonden budget vast. Er zijn 32 zorgkantoren die de administratieve taken voor de AWBZ verzorgen. Ieder zorgkantoor behoort tot een zorgverzekeraar. Deze zorgverzekeraars zijn door de overheid benoemd om het AWBZ-geld te verdelen over de zorgaanbieders.

Zorgloket

Plek waar mensen terecht kunnen met alle vragen over wonen, zorg en welzijn, zowel telefonisch als fysiek (dichtbij in de buurt). Ook woonzorgloket genoemd.

Zorgplan

Schriftelijke vastlegging van gestelde doelen, verwachte tijdsduur, te verrichten taken, tijdstip van zorgverlening, omvang van de hulp, in te zetten deskundigheid, tijdstip van evaluatie plus zorgverleners van andere organisaties waarmee wordt samengewerkt. Betreft het regelen van zorg voor individuen.

Zorgvisie

Uitleg van een zorginstelling over ideeën, normen en waarden die als uitgangspunt bij de zorgverlening worden gehanteerd.

Zorgvraag

Door de cliënt zelf of door zijn omgeving geuite zorgbehoefte.

Zorgwoningen

Aanleunwoningen: ouderenwoningen die in de directe omgeving van een verzorgingshuis zijn gesitueerd, zodat de bewoners gebruik kunnen maken van de voorzieningen. En inleunwoningen: zelfstandige woningen voor ouderen in een verzorgingshuis, zodat de bewoners gebruik kunnen maken van de voorzieningen.

Zelfredzaamheid

Het vermogen om op eigen kracht het eigen bestaan vorm te geven.

ZZP Zorgzwaartepakket

Op 1 januari 2009 heeft de overheid de zorgzwaartepakketten (ZZP's) geïntroduceerd. Dat is een nieuw vergoedingensysteem voor de financiering van een deel van de gezondheidszorg. Bedoeling van de ZZP's is de zorg transparanter te maken en beter af te stemmen op de individuele cliënt. Het systeem zorgt er ook voor dat cliënten zelf meer grip krijgen op de zorg die ze wensen en van wie ze die zorg krijgen. Indien een cliënt zorg met verblijf nodig heeft, krijgt hij/zij een zorgzwaartepakket (ZZP) toegewezen. Dit zorgzwaartepakket beschrijft de zorg die de cliënt nodig heeft.